

FESTŐK RAJA SZÁLLTA MEG A TABÁNT

Lerombolás előtt megörökítik
a romantikus Buda régi emlékeit

— Az Est tudósítójától —

Erősen süt a nap a Tabán törpe házára. Sok házból minydrát a szobákba süt, mert a tető már eltűnt. Bontják a Tabán házait, el fognak mulni néhány hónapra belül. A nap mégis rájuk süt s ez megnyugtató.

Mesterséges romok

Nagy esőnd van itt, esőnd, meleg és mesterséges romok. Apró uccák kanyarognak: Fehérsas ucca, Cipő ucca, Kör ucca, Holdvilág ucca és poétikus nevű uccák, melyeken aránylag kicsi a forgalom. Apró földszintes, sárga falusi házak várják a gyors elmúlást. A házak között telkek, elburjánzott bokrokkal, giz-gazzal.

Zárt ajtók, üvegtelen ablaküregék. Sok háznak már hiányzik a teteje. Téglahalmok emelkednek a házak előtt. Egy kis térségen ajtókat hordtak halomba. Csúnya, régi, kopott barna ajtók fekszenek egymáson és sütkéreznek a napon. A kilincseket már leszerelték róluk. Egy másik helyen ablakok. Üvegiük piszkos, poros. Miket láttak évtizedeken át ezek a szomorú ajtók és ablakok milyen apó, stelszagú titkokat zártak mögöttük!

Mindegy, nem mindegy

Egyes házakból hiányzanak már a külső falak. Csak a belső falak vannak meg. Kék, zöld festésű falak, valamikor szobák voltak itt. A padló helyén téglarakások. Bontómunkások ülnek a felbontott szobákban s ebédelnek.

Más házak még épek. Zárt üzlethelyiségeken kis papírtáblák: »Tabán lebontása miatt üzemet Izabella tér 2. alá helyezem.«

Egy gúnyos ember ezt írta ki bezárt üzletére: »Ezen helyiség kiadó.«

Kisgyerekek játszanak a romok között. Beszaladgálnak a kaputól a házakba, kiugranak az ablaküregeken.

— Sajnáljátok, hogy lerombolják a Tabánt?

— Nem kérem, nem sajnáljuk, mert mi Albertfalván lakunk és nekünk mindegy.

Hogy mért jöttek Albertfalváról a ta-

báni földszintes romok közé játszani, az nem derül ki. Egyedül játszanak itt, ben-szülött gyerekek már nem igen akadnak.

Bontási iroda

Egy kis ház falán fekete koromfelírás »Bontási iroda«. Belátni az ablakon, roz-zant íróasztal mellett ülnek a bontási hi-vatalnokok és cigarettáznak. Nyugodtan ülnek, körülöttük folyik a bontás. Néhány hét és eltűnnek a falak, melyek most kör-rülveszik őket. Így ülnek mások is sok helyen, nagy és hatalmas bontási irodák-ban, bontási városokban, bontási világré-szekben és bontási kultúrákban. Nyugod-tan ülnek és cigarettáznak.

Politizáló kréta

Egy tetőtlen ház kapuját krétafeliratok borítják. Minden felirat más kéztől szá-rmazik, heves politikai vita folyhatott itt. A kapu hiteles szövege a következő:

- Éljen Hitler!
- Pfu! Hitler!
- Éljen a kommunista párt!
- Éljen a keresztényszocialista párt!

Azután sokkal nagyobb betűvel egy egészen más természetű felírás.

Festők roham

Néptelen kis uccák, üres házak között közeledünk ama romantikusabb tájak felé, melyeket hetek óta megszállva tartanak a festők. A Holdvilág uccában és környékén táboroznak a festők, a leg-apróbb házak, a legfüvesebb dombolda-lok és hepe-hupák között. Festők nagy tömege dolgozik itt. Kihasználják a ked-vező alkalmat, lefestik a Tabánt, amíg még lehet.

Kékruhás, kék kalapos középkorú hölgy ül egy kővön. Felnyitja festékdobozát, ecseteket válogat és figyelmesen néz egy kis sárga házat.

— Ezt fogom lefesteni, — mondja elé-gedetten. — Néhány hét múlva már csak a festmény lesz meg, a ház eltűnik.

Elégedetten szemléli a házat. Érzelmi

szálak nem fűzik hozzá, mert külföldi, a Délivásút táján lakik.

— Most sok tabáni képet festek — mondja a festő, — elteszem őket és csak hó-napok múlva hozom forgalomba, amikor már eltűnt a Tabán. Akkor nagyobb lesz az áruk.

Szép órák emléke

Ennek a háznak a falán egyébként két felírást találtunk:

I.

»A pusztuló Tabán végnapjaiban a szép órák emlékeiért köszönetet mondva búcsú-látogatást tettünk e háznál. Cila és Dódi.«

II.

»Az Egyesült Államokból húszévi tartó-zkodás után hazajöttem és látogatást tettem szülőházzammal. Olvashatatlan aláírás.«

Csúnya sárga kis viskó ez a ház. Szép emlékek nyoma sem látszik rajta, de hát ezek egyéni dolgok. Cila és Dódi nyilván ismerik e szomorú kis ház rejtett szép-ségeit.

Az öröklét konkurrensei

Egy kis tisztáson két festő dolgozik, egy-mástól tisztos távolságban. Az egyik fla-

talember ingujjra vetkőzve fest egy eme-letes házat. Lelkiismeretesen keni a sárga foltokat a vászonra. A másik művész a fűben ül és ceruzarajzot készít ugyan-arról a házról. Csendben dolgoznak a kon-kurensek. Néhány perc múlva egy harma-dik festő fordul be a kis uccába. Palettát és festékdobozt visz a háza alatt, kövér, pofaszakállas fiatalember, széles kalapban. Látja, hogy az itt elterülő szépségek már kézben vannak, vállat von és tovább megy. A következő uccában széken ül egy fiatal festő.

— Ma kevesen vagyunk, — mondja az egyik — van olyan nap is, hogy nyolc-tíz festő dolgozik itt. Ki kell használni az al-kalmat. A műkereskedések máris jobb ára-kat fizetnek tabáni képekért, mint azelőtt. Nekünk rombolják le a Tabánt, hogy leg-alább egyszer keressünk egy keveset.

Öt perc alatt még két festővel találko-ztam a romok között. Komoly ügybuzga-lommal örökítik meg az elmuló Tabánt. Még egyszer utoljára megörökítik a múlt dolgokat. Sokan tesznek így, mindenütt. Sietnek, mert általában bontogatnak most mindenfelé. Festenek, rajzolnak, írnak, megnéznék, emlékezetbe vésnek, lázas, nyugtalan izgalommal — mert ki tudja, meddig lehet még. B. Gy.